Kirkkonummen ympäristöyhdistys ry
Jussi Pesola, puheenjohtaja

4.3.2005

Kirkkonummen kunta
Yt-lautakunta
kirkkonummen.kunta@kirkkonummi.fi
PL 20
02401 Kirkkonummi

Viite:
Kuulutus "Kirkkonummen kunnan metsästrategia ja käyttö- ja hoitoluokitus"
pvm. 3.1.-4.3.2005

Asia:
LAUSUNTO Kirkkonummen kunnan metsästrategiasta ja käyttö- ja hoitoluokituKSESTA (kuulutus pvm. 3.1.- 4.3.2005)

Kiitämme mahdollisuudesta antaa lausuntomme metsästrategia-asiassa. Kiitämme myös riittävän pitkästä asiakirjojen nähtävilläolo- ja perehtymisajasta.

Yleistä

Metsästrategia-asia on kunnassamme ollut pitkän ja monimuotoisen keskustelun kohteena. Virkamiehet ja luottamushenkilöt ovat käsitelleet asiaa monissa eri yhteyksissä. Kiitos pitkän kuulemisajan on asiakirjoihin voitu perehtyä asian merkittävyyden vaatimalla perusteellisuudella. Vaikka strategiaehdotusta on käsitelty luottamuselimissä useita kertoja ja monesti osallisetkin ovat lähestyneet kirjeillä ja lehtikirjoituksin päättäjiä, ehdotukseen on tehty käsittelyjen yhteyksissä vain pieniä muutoksia. Kunnan metsätoimen alkuperäinen ehdotus on säilynyt perusasioltaan lähes muuttumattomana. Samat isot periaatteelliset virheet, ristiriitaisuudet ja epämääräiset käsitteet sekä strategian puutteellinen tiedottaminen ovat edelleen olemassa. Strategian valmistelu, asiakirjat ja tarvittavat selvitykset ovat olleet ja ovat edelleenkin niin puutteellisia, että ehdotus ei tällaisenaan ole kelvollinen päätettäväksi.

Vaatimukset

Vaadimme, että "Kirkkonummen kunnan metsästrategia ja käyttö- ja hoitoluokitus" -ehdotus palautetaan uudelleen valmisteltavaksi. Kun tarpeelliset selvitykset, muutokset ja korjaukset ehdotukseen on tehty asetetaan se vielä uudelleen osallisten kuultavaksi.

Asian uutta valmistelua varten tulee asettaa toimikunta, jossa kunnan metsätoimen täydennykseksi ja avuksi on edustaja myös ympäristöyksiköstä sekä tarvittava määrä metsäekologian asiantuntijoita ja muita asiaan liittyviä asiantuntijoita. Nykyisen kaltaisella valmistelulla asia ei tule enää edistymään, sen on käytäntö osoittanut.

Strategian uuden valmistelun vaiheista tulee tiedottaa näkyvästi ja osallisille tulee järjestää uusi hyvin tiedotettu yleisötilaisuus hyvissä ajoin ennen uuden kuulemisajan päättymistä.

Vaadimme jäljempänä useita yksityiskohtaisempia muutoksia ja tarkennuksia.

Perusteluita

Ehdotus ei täytä strategiavalmistelulle asetettavia vaatimuksia

Kunnan metsätoimen valmistelema metsästrategia ei täytä tällaisen merkittävän strategian laatimisen perusvaatimuksia eikä -rakenteita eikä riittävän monipuolisia tarkasteluvaatimuksia ja johtopäätösten muodostamisia. Metsätoimen strategiaehdotus ei myöskään lainkaan huomio 2003 kunnan toimeksiannosta tehtyä Metsästrategia 2004- selvitystä, jossa on selvitetty hyvin kattavasti koko kunnan omistamien metsien tämänhetkinen tila. Selvityksessä on myös lukuisia perusteltuja ehdotuksia strategian pohjaksi. Selvityksessä on myös kattavasti osallisten ja päättäjien mielipiteitä kunnan metsistä ja niiden hoito-käyttötavoitteista. Kaikki nämä on jätetty huomiotta metsätoimen ehdotuksessa. Ehdotuksen valmistelun yhteydessä metsätoimen taholta on koko ajan esitetty myös yksipuolisia ja jopa vääristeleviä tulkintoja metsälainsäädännön asettamista vaatimuksista strategian suhteen.

Perusteluinamme myös kuntalaisten järjestämän tiedotusillan oheinen teksti
(KYY:n puheenjohtajan artikkeli Kirkkonummen Sanomissa 24.2.05)

Aiemmin tämän vuoden tammikuussa 11.1. kunnan pitämä oma yleisötilaisuus Kirkkonummen kunnan omistamien metsien Metsästrategiasta ja hoito- ja käyttöluokituksesta ei täyttänyt riittävän kuulemisen vaatimuksia vaatimattoman tiedottamisen vuoksi. Tilaisuuteen osallistui yksi kuntalaisosallinen.

Asukkaiden itse 17.2. järjestämä metsästrategia-tilaisuus sen sijaan oli näkyvästi tiedotettu ja keräsi Veikkolan koululle 40

kuulijaa. Kunnanpuutarhuri Hans-Eric Sjöblom esitteli valmistelemaansa metsästrategiaehdotusta tilaisuuden alussa, jonka jälkeen kuultiin useita monipuolisia puheenvuoroja. Ympäristöyhdistyksen kuvaesitys hyödynsi auditorion laadukasta varustelua ja digitaalista esitystekniikkaa suorine nettiyhteyksineen ja näin yleisö sai hieman selvennystä, mitä eri metsänhoidon käsitteet käytännössä tarkoittavat.

"Vuonna 2003, silloisen toimialajohtajan käynnistämänä, laadittiin konsulttityönä avointa ja modernia suunnittelukäytäntöä noudattaen alustava ehdotus kunnan metsästrategiaksi. Strategian selvityksissä kuunneltiin laajasti kunnan asukkaita ja päättäjiä sekä useita metsäalan asiantuntijoita. 2004 virkaan astunut uusi toimialajohtaja teetti kuitenkin kunnan metsätoimen virkatyönä "uuden metsästrategian", jonka valmisteluissa sensijaan ei noudatettu avointa suunnittelukäytäntöä, ja jonka pääasiallinen tarkoitus näyttää olevan nykykäytännön jatkaminen. Tämä 4.3. asti nähtävillä oleva metsästrategiaehdotus sisältää monia virheitä ja ristiriitaisuuksia." totesi vakavaan sävyyn dosentti ja metsäekologi Pekka Borg puheenvuorossaan.

"Kunnan metsissä aiemmin toteutetut laajat avohakkuut sekä aivan viime vuosien avohakkuut mm. Järsösundissa ja Evitskogssa ovat pahoin haitanneet asukkaiden ulkoilumahdollisuuksia ja estäneet metsien monikäytön periaatteen toteutumista. Kunnanpuutarhurin esittelemän metsästrategian mukaisilla tulevilla harvennushakkuilla, raivauksilla ja "siistimisillä" voidaan vielä pitkäksi aikaa heikentää lisää kunnanmetsien virkistyskäyttömahdollisuuksia. Onneksi kunnanhallitus on asettanut kunnanmetsät strategiakeskustelun ajaksi hakkuukieltoon ja tällä tavalla estänyt uusien vahinkojen syntymisen." Pekka Borg jatkoi.

Metsäillan yksi selkeästi esiin noussut vaatimus oli, että kuntamme metsänhoitomenetelmät on muutettava pehmeämmiksi, jotta kunnanmetsien virkistyskäyttö- ja monimuotoisuusarvot oikeasti voitaisiin ottaa huomioon. Niissä vähissäkin, jatkossa mahdollisesti talousmetsinä hoidettavissa metsissä, tulisi luopua nykyisestä useiden hehtaarien avohakkuilla uudistettavasta samanrakenteisen metsikkökasvatuksen periaatteesta. Sen sijaan tulisi suosia monimuotoisuuden ja virkistyskäytön huomioivaa jatkuvaan kasvatukseen perustuvaa, erirakenteisen metsän kasvatusta. Pehmeämpi metsänkäsittely huomioi myös paremmin ekologisten verkostojen ja eläinten kulkureittien vaatimukset, jotka tulevat ylläpitovelvoitteina sisältymään uuteen Uudenmaan maakuntakaavan.

"Kirkkonummen väkiluku kasvaa 1000 asukasta vuodessa. Uusien metsäalueiden syntyminen kunnassamme on ikiajoiksi päättynyt. Jos metsiä käsitellään kaltoin syömme koko ajan vanhaa perintöämme. Meillä on vielä mahdollisuus tarjota marjastus- ja sienestysmaastoja lähellä pääkaupunkia. Ei kannata hukata, rahanarvoista pääomaa!" painotti Kristo Savola puheenvuorossaan.

"Kunnan metsätoimelle metsästrategiaehdotuksessa asetetut kiinteät ja perustelemattomat tuottovaatimukset johtavat virheellisiin metsänhoitotavoitteisiin. Tavallisen talousmetsän hetkellinen hakkuutuotto jakaantuu vuosikymmenien ajalle ja voi ajoittain vaihdella suurestikin, puhumattakaan virkistysmetsien mahdollisesta tuotosta. Metsänhoito olisikin sisällytettävä budjettiin omana kulunaan, jota hoitovaiheista ja -toimista riippuen tasataan mahdollisilla puunmyyntituloilla. Olisihan outoa, jos arvokkaat, varttuneet virkistys- ja monikäyttömetsät täytyisi ensin hakata, jotta niitä olisi varaa sitten hoitaa. Kirkkonummi on vauras kunta, jolla on mahdollisuuksia ylläpitää hyvää palvelutasoa asukkailleen. Yksi merkittävä asumisviihtyvyyteen vaikuttava osa-alue on hyvätasoiset monikäyttömetsät." tähdentävät ympäristöjärjestöjen puheenvuoroissaan metsätalousinsinööri Jyri Mikkola ja ympäristöyhdistyksen puheenjohtaja Jussi Pesola.

"Nykyisten nähtävillä olevien suunnitelmien pohjalta luottamushenkilöiden ei ole mahdollista tehdä asianmukaisesti perusteltuja päätöksiä kunnan metsästrategiasta. Metsätoimen päättäjille ja yleisölle tarjoama tieto on ollut hyvin vähäistä ja puutteellista. Kunnanmetsien hoito- ja käyttöluokitukseen liittyvä tärkeä kartta-aineisto on edelleen suurelle osalle kuntalaisia täysin tuntematon. Metsästrategiassa käytetyt käsitteet ovat jääneet asukkaille vieraiksi ja itse ehdotuksen tekstikin on ristiriitaista ja vaikeaselkoista. Tähän mennessä saadun puutteellisen tiedon perusteella asukkaat eivät pysty muodostamaan riittävän varmasti ja luotettavasti mielipidettään, jonka sitten jättäisivät kuntaan kuulemisajan päättyessä 4. maaliskuuta." valitteli Jussi Pesola.

"Kunnanhallituksen tulisi ottaa ohjakset käsiinsä. Sen tulisi perustaa jo saamansa palautteen perusteella asiantuntijatyöryhmä, joka yhteenvetona tähänastisista laatisi jatkoehdotuksen, minkälainen metsästrategian tulisi olla. Tulevan tarkastelun on ehdottomasti perustuttava kuntalaisten kuulemiseen ja metsäkuviokohtaiseen inventointiin, joissa selvitetään, mitkä kuviot sopivat virkistykseen, mitkä luonnonarvometsiksi ja mitkä metsätalouskäyttöön. Uusi ehdotus tulee asettaa vielä osallisten nähtäville ennen päätöksentekoa." totesi Pekka Borg puheenvuoronsa lopuksi, saaden myös vankan kannatuksen näkemykselleen useilta metsäillan osallistujilta.

(Artikkeli KS 24.2.2005, Jussi Pesola, KYY:n pj. päättyy)

Yksityiskohtaisempia perusteluita ja muutosvaatimuksia, jotka myös osoittavat metsätoimen strategiaehdotuksen puutteet, asiantuntemattomuuden, kohteisiin perehtymättömyyden ja suoranaiset virheet:

Oheisten luokitusten tarkemmat hoito- ja käyttötavoitteet tulee uudelleen määritellä vaatimustemme ja perusteluittemme mukaisiksi (mm. ei aukkohakkuita, ei päätehakkuutavoitteista metsikkökasvatusta ym.)

Ehdotuksen luokitusjaon numerointi:

1= LÄHIMETSÄ
2= ULKOILU- JA VIRKISTYSMETSÄ
3= SUOJAMETSÄ
4= LUONNONARVO- JA SUOJELUMETSÄ
5= TALOUSMETSÄ

1) Porkkalanniemen kärki on 2, pitää olla 4
2) Lähteelän kohdalla Porkkalantien länsipuolinen kolmio on 2, pitää olla 4
3) Munkkikahvilan kohdalla Porkkalantien itäpuolinen ranta on 2, po.4 +perinnemaisema/hakamaa
4) Syväjärven eteläranta on 2, pitää olla 4(sallii myös virkistyskäyttöä)
5) Linlo on 2, harkittava 4+hoito-ja käyttösuunnitelma
6) Vols, Nydahlvikenin länsipuolinen "sarka" puolet on 2, po. kokonaan 4
7) Vols, Nydahlvikenin itäranta on 2, po. 4 joka yhdistää alueita järkeviksi kokonaisuuksiksi, luontoarvoja on ko. kohdassa riittävästi 4:ksi.
8)Humaljärven Korkberget on osittain 2, osittain 4, po. 4 kokonaan
9)Häggesböle/Järsösundin LV/MR kaava-alue on 2/5/4, po. 4 kokonaan + käyttösuunnitelma virkistyskäytölle
10)Veikkolan pohj. puolella pohjoisemman Pikkaraisen luoteispuolelinen alue (on NATURASSA) on 1, po. 4/NATURA
11)Siikajärven lounaispuoliset metsät on 2/1, po. 4 (luonnontilaisen kaltaisia vanhoja metsiä ja soita)

KS. liitekartat (toimitetaan myöhemmin)